8. novembra 2025

Meditačný obsah č. 318

Obvyklý stav ľudského duševného bytia sa dá prirovnať k hrnčeku mlieka, ktorý obsahuje rozličné látky, avšak pre oko nie sú viditeľné, pretože sú zmiešané. Tuky, uhľovodíky a bielkoviny sú homogénne rozmiestnené a celok tekutiny prekrýva špecifiká jednotlivých látok. Iba pomocou rozličných procesov zrážania a rytmických pohybov sa jednotlivé zložky oddelia a ďalej sa spracujú na maslo, smotanu, čestvý syr obsahujúci bielkoviny a srvátku. Ľudská duša sa však kvôli pochybnému zasahovaniu vôľových impulzov do myslenia a vystupujúcich a ubúdajúcich emócii rozhodne nedá v jej jednotlivých častiach. Predstavuje akýsi celok a chýba jej očistenie alebo rozčlenenie na jednotlivé sily.

V bežnom živote stav rozčlenenia na myslenie, na cítenie spočívajúce na dobrom základe a na čisté chcenie nie je všeobecne známy. Pre meditačné školenie sa však javí ako veľmi dôležité, aby ašpirant, ktorý by sa chcel na tejto ceste úspešne vyvíjať, poznal rozdiel medzi rozčlenenými procesmi vedomia a medzi zmiešanými a kompaktnými vnemami. Rozvíjanie správnej predstavivosti harmonicky rozčlánkuje duševný život a daruje jasné dojmy, harmóniu a pokoj. Vedie to k príjemnej bdelosti, posilneniu senzibilných nervov a k prirodzenému spôsobu rozjímania.

Správna predstavivosť, ktorá bola aktívne dosiahnutá prostredníctvom najrozličnejších učebných krokov, vedie k blízkemu kontaktu. Uvoľneným spôsobom otvára zmysly a svetlo z vonkajšieho sveta prúdi spätne na dušu. Objekt pozorovania nadobúda vyžarujúci a sympatický charakter.

Všeobecne práca s predstavami a s vedome zvolenými myšlienkami vedie k posilneniu senzibilného nervového systému a prináša pokoj pri súčasne prebiehajúcej spájajúcej aktivite. Hoci správne zvolené predstavy ešte nepredstavujú najvyššie poznanie, poskytujú rozhodujúci základ pre psychickú stabilitu.

Ďalšie zdroje:

Správna predstavivosť zodpovedá gune sattva, jednému z troch princípov gún v rámci filozofie sánkja. Sattva je čistý prirodzený princíp. Hoci táto guna ešte nepredstavuje najvyššie poznanie, aj tak pripravuje pôdu pre spiritualitu. Z tohto dôvodu správne obsahové predstavy, ktoré človek zažíva dostatočne samostatne, sú rozhodujúcim základom pre ďalší spirituálny vývoj.

V Bhagavad Gíte sa správne a dobré vytváranie predstáv takmer stotožňuje s gunou sattva, napríklad to vidieť vo verši 11 v kapitole XIV:

sarvadvāre□u dehe 'smin prakāśa upajāyate

jñāna□ yadā tadā vidyād viv□ddha□ sattvam ity uta

Keď všetkými bránami tela vteká prúd svetla, svetlo porozumenia, vnímania a poznania, človek by mal chápať, že v prirodzenosti došlo k mocnému rozšíreniu a k vzostupu satvy.

meditácia č.317 < späť zoznam meditačných obsahov vpred > meditácia č.319